

Analýza výskytu partnerského násilí ve vztazích mladých

hlavní výstupy z výzkumu

Výzkum byl realizován v rámci projektu „Love&Respect – Preventing Teen Dating Violence II.“ podpořeného v letech 2017-2019 z programu Evropské Unie Erasmus+

Prosinec 2018

Tento dokument byl vytvořen za podpory programu Erasmus + Evropské unie. Podpora Evropské komise při tvorbě této publikace nepředstavuje souhlas s obsahem, který odráží pouze názory autorů, a Komise nemůže být zodpovědná za jakékoliv využití informací obsažených v této publikaci.

Úvod

Partnerské násilí mladých (v angličtině teen dating violence) je v rámci předložené zprávy chápáno jako násilné chování ve vztazích nebo také při „randění“ mladých lidí ve věku 16 – 26 let. Právě na toto téma se zaměřujeme v aktuálním projektu *Love & Respect – Preventing Teen Dating Violence II*. Tento dvouroční projekt (2017-2019) vznikl v rámci strategického partnerství profFem a dalších šesti neziskových organizací z Gruzie (Sakhli), Arménie (Society Without Violence), Chorvatska (CESI), Itálie (Centro Studi Villa Montesca), Španělska (Fundación Indera) a Rakouska (Hazissa), a je financován programem Erasmus +. Cílem projektu Love & Respect je zvýšit povědomí o vztahovém násilí mezi mladými lidmi, zvýšit kompetence pracovníků pro práci s tímto tématem a potažmo snížit výskyt tohoto fenoménu.

Součástí projektu Love & Respect byla také **realizace kvantitativního výzkumu mapujícího výskyt partnerského násilí v této věkové skupině, jeho specifické formy a dopady. Předmětem tohoto dokumentu je představit hlavní zjištění výzkumu.** Podrobná výzkumná zpráva bude brzy ke stažení na www.profem.cz.

Jde o unikátní výzkum přinášející data o tématu v České republice poměrně neznámém a může tak pomoci zmapovat současnou situaci a upozornit na existenci partnerského násilí mezi mladými lidmi a na jeho závažnost. Díky zmapování důsledků a jednotlivých forem tohoto násilí však může výzkum posloužit také jako zdroj informací pro učitele, pracovníky a pracovnice primární prevence, nízkoprahových klubů pro děti a mládež, sociálně aktivizačních služeb nebo dalších služeb a pracovníků cílících své aktivity na tuto skupinu.

Metodologie výzkumu

Cílem výzkumu bylo zmapovat výskyt partnerského násilí mezi mladými lidmi v České republice, formy tohoto násilí a jeho dopady. Výzkum byl realizován za podpory agentury MindBridge Consulting a.s., a to v průběhu března 2018. Jednalo se o kvantitativní výzkum, konkrétní metodou sběru dat byl online dotazník - tzv. Computer Aided Website Interviewing (CAWI). Výzkumu se zúčastnilo 1000 respondentů a respondentek ve věku 16-26 let z různých měst napříč Českou republikou. Složení vzorku (pohlaví, vzdělání, rodinný stav) díky náhodnému výběru respondentů kopíruje demografické údaje této věkové skupiny ve společnosti, pročež je možné výstupy z výzkumu generalizovat a považovat za reprezentativní. Respondenti a respondentky byli dotázáni na 42 otázek týkajících se tématu a na další otázky týkající se demografických údajů.

Výskyt, podoby a důsledky násilí ve vztazích mladých

Z reprezentativního vzorku 1000 dotazovaných respondentů a respondentek ve věku 16-26 let bylo 91 % ve vztahu (ať už během sběru dat, nebo někdy v minulosti), přičemž 33 % z těchto lidí zažilo v některém ze svých vztahů násilí, které definujeme jako partnerské násilí mladých. **Znamená to, že každý třetí mladý člověk, který/která má zkušenost se vztahem, zažívá či zažil násilí ze strany svého partnera nebo člověka, se kterým „randí“.**

Formy partnerského násilí

Nejčastější formou partnerského násilí je násilí **psychologické** – polovina mladých lidí, kteří se nacházejí v násilném vztahu opakovaně ze strany svého partnera či partnerky zažívá extrémní žárlivost a obviňování z nevěry. 41,3 % lidí, kteří čelí nebo čelili partnerskému násilí, zažilo také opakovanou kontrolu, kdy jejich partner/ka trval(a) na tom, že musí vědět, kde se nacházejí, s kým jsou a co dělají.

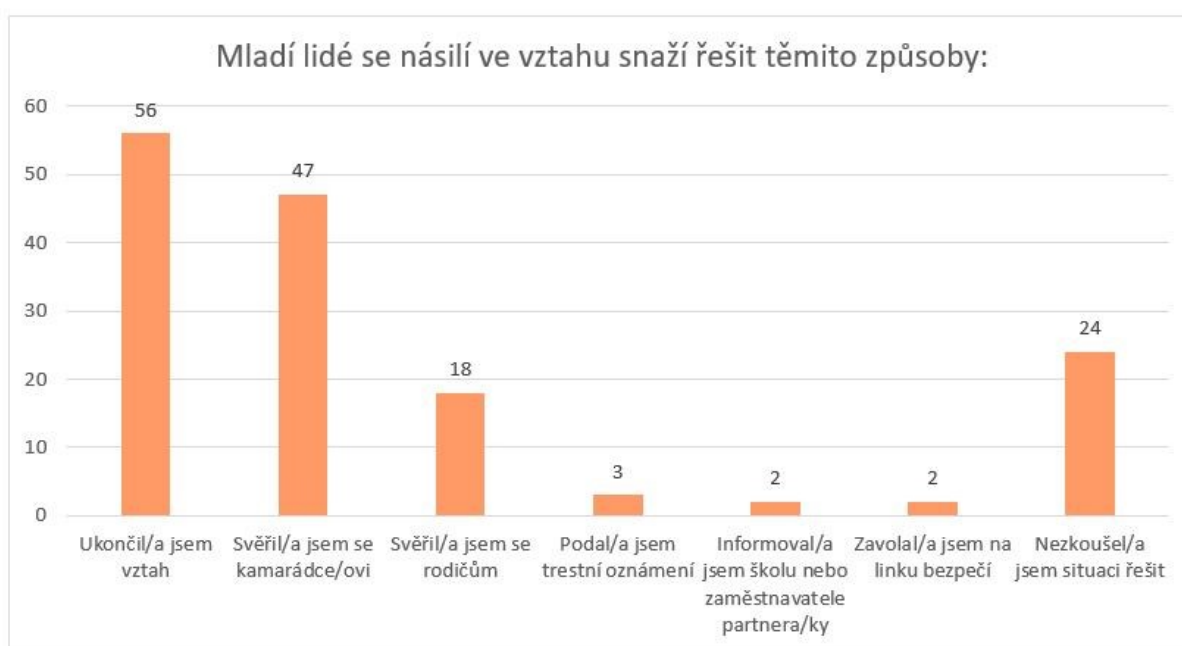
Další obvyklou formou násilí je **fyzické násilí** – 19,3 % mladých lidí, kteří čelí nebo čelili partnerskému násilí, zažilo nebo zažívá opakovaně v násilném vztahu facky a násilné strkání.

Nejtypičtějším projevem **kybernásilí** ve vztazích teenagerů je kontrola a čtení zpráv z partnerova/partnerčina mobilu bez jejich souhlasu, které opakovaně zažívá 31,3 % mladých obětí partnerského násilí. 25,3 % obětí násilí jsou opakovaně zahlcováni zprávami, emaily, telefonáty, a to i po skončení vztahu.

Stalking, tedy nebezpečné pronásledování, je také součástí této problematiky - 18,7 % mladých lidí, kteří mají nebo měli zkušenost s násilným vztahem, zažilo, že je bývalí partneři opakovaně po rozchodu vyhledávali, i když vyjádřili nezájem se s nimi dále vídat.

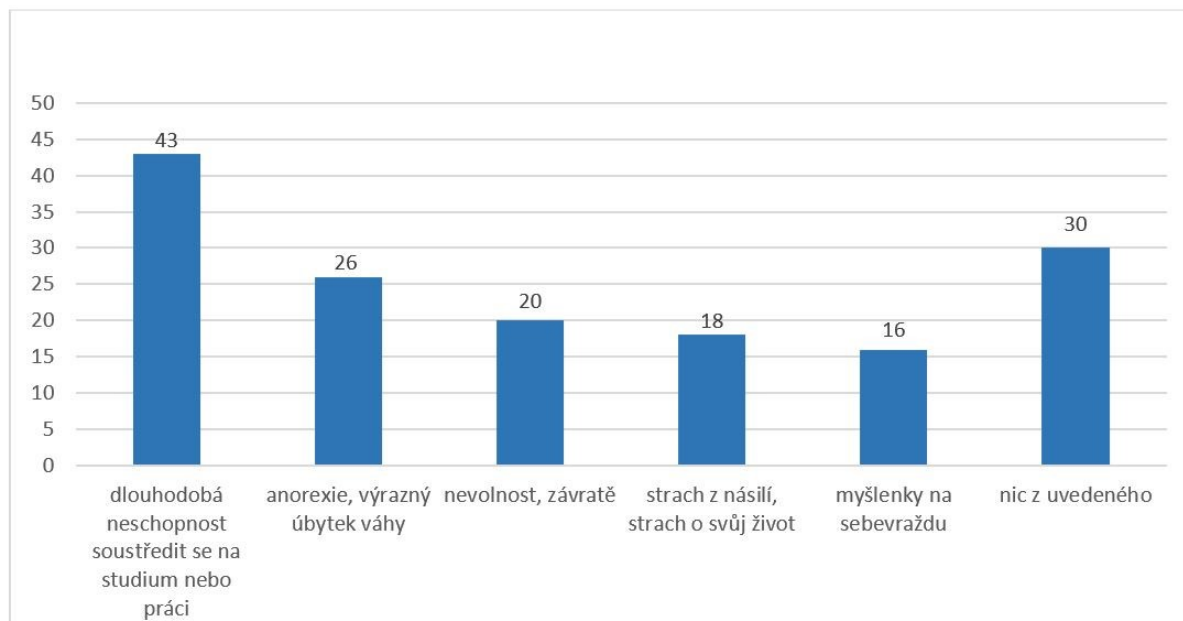
Téměř 14 % lidí v násilném vztahu zažilo opakované **sexuální násilí** v podobě nevyžádaných polibků a dotyků.

Řešení situace

Většina mladých lidí, kteří se ve svém vztahu nebo při randění setkávali či setkávají s nějakou formou násilí dlouhodobě, se tuto situaci snaží řešit. Často volí několik způsobů řešení najednou (1,3 řešení v průměru). Nejčastěji se s partnerem rozchází (56 %) nebo se svěří své kamarádce či kamarádovi (47 %). Pouze minimum podá v souvislosti s násilím ve vztahu trestní oznámení nebo vyhledá odbornou pomoc. Ve 26 % případů se situace násilí ve vztahu nijak nezměnila i přesto, že mladí lidé vyzkoušeli některé ze zmíněných řešení. V 5 % případů se situace dokonce zhoršila.

Dopady partnerského násilí mladých

Partnerské násilí mladých nezůstává bez důsledků. Pouze necelá třetina mladých lidí, kteří jsou dlouhodobě vystaveni působení některé z forem partnerského násilí, nepocítí v důsledku násilí ve vztahu žádné z uvedených dopadů na svůj osobní život nebo své zdraví. Někteří však naopak zažijí více ze zmíněných dopadů. Nejčastěji se nemohou kvůli násilí dlouhodoběji soustředit na své studium, školu nebo na svou práci (43 %). U přibližně každého čtvrtého chlapce nebo dívky se projeví anorexie nebo výrazný úbytek váhy (26 %). Dokonce 16 % mladých lidí napadají v důsledku násilí myšlenky na sebevraždu.